

قانون مجازات اسلامی

به انضمام:

- ✓ به همراه با کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) مصوب ۱۳۷۵ با اعمال آخرین اصلاحات
- ✓ قانون جرایم رایانه‌ای
- ✓ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشا و اختلاس و کلاهبرداری
- ✓ قانون تعزیرات حکومتی
- ✓ قانون خودداری از کمک به مصدومین و رفع مخاطرات جانی
- ✓ قانون صدور چک
- ✓ قانون سقط درمانی
- ✓ قانون مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت غیرمجاز می‌نمایند
- ✓ قانون مجازات استفاده غیرمجاز از عناوین علمی
- ✓ قانون مجازات اخلاط‌گران در نظام اقتصادی کشور
- ✓ قانون رسیدگی به تخلفات و جرایم در آزمون‌های سراسری
- ✓ قانون مبارزه با قاچاق انسان
- ✓ قانون مجازات اشتغال به حرفه کاریابی و ...

فهییم مصطفی زاده

محمد امین ثابت سروستانی

عنوان قراردادی
عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک

وضعیت فهرست‌نویسی
موضوع

شناسه افزوده

شناسه افزوده

رده‌بندی کنگره

رده‌بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

: ایران. قوانین و احکام.

: قانون مجازات اسلامی

: فهیم مصطفی‌زاده محمدامین ثابت سروستانی.

: تهران: خرسندی، ۱۳۹۴

: ۴۷۷ ص.

: 978-600-114-459-2

: فیبا

: حقوق جزا - ایران

: مصطفی‌زاده، فهیم، ۱۳۵۷ -

: ثابت سروستانی، محمدامین، ۱۳۶۴ -

: ۱۳۹۴ / ۸ / ۳۷۹۳ KMH

: ۳۴۵ / ۵۵

: ۳۸۹۰۷۷۸



انتشارات خرسندی

نمایشگاه و فروشگاه کتب فقهی، حقوقی و مجموعه قوانین

خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی - خیابان لبافی‌نژاد - نرسیده به خیابان

دانشگاه - پلاک ۱۷۴ - واحد ۲

تلفن ۵-۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵-۶۶۴۹۰۵۸۴

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

قانون مجازات اسلامی

فهیم مصطفی‌زاده - محمدامین ثابت سروستانی

چاپ اول: ۱۳۹۴ - شمارگان: ۱۰۰۰ جلد - قیمت: ۱۵۰,۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-114-459-2

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۴۵۹-۲

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه
۱۹	قانون مجازات اسلامی
	کتاب اول: کلیات
۲۱	بخش اول: مواد عمومی
۲۱	فصل اول - تعاریف
۲۲	فصل دوم - قلمرو اجرای قوانین جزایی در مکان
۲۵	فصل سوم - قلمرو اجرای قوانین جزایی در زمان
۲۷	فصل چهارم - قانونی بودن جرایم، مجازات‌ها و دادرسی کیفری
۲۹	بخش دوم: مجازات‌ها
۲۹	فصل اول - مجازات‌های اصلی
۳۵	فصل دوم - مجازات‌های تکمیلی و تبعی
۴۰	فصل سوم - نحوه تعیین و اعمال مجازات‌ها
۴۳	فصل چهارم - تخفیف مجازات و معافیت از آن
۴۴	فصل پنجم - تعویق صدور حکم
۴۷	فصل ششم - تعلیق اجرای مجازات

۵۰	فصل هفتم - نظام نیمه آزادی
۵۱	فصل هشتم - نظام آزادی مشروط
۵۳	فصل نهم - مجازات‌های جایگزین حبس
۶۰	فصل دهم - مجازات‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی اطفال و نوجوانان
۶۴	فصل یازدهم - سقوط مجازات
۶۴	مبحث اول - عفو
۶۵	مبحث دوم - نسخ قانون
۶۵	مبحث سوم - گذشت شاکی
۶۷	مبحث چهارم - مرور زمان
۷۰	مبحث پنجم - توبه مجرم
۷۲	مبحث ششم - اعمال قاعده درأ
۷۳	بخش سوم: جرایم
۷۳	فصل اول - شروع به جرم
۷۴	فصل دوم - شرکت در جرم
۷۵	فصل سوم - معاونت در جرم
۷۷	فصل چهارم - سردستگی گروه مجرمانه سازمان یافته
۷۸	فصل پنجم - تعدد جرم
۸۱	فصل ششم - تکرار جرم
۸۳	بخش چهارم: شرایط و موانع مسئولیت کیفری
۸۳	فصل اول - شرایط مسئولیت کیفری
۸۵	فصل دوم - موانع مسئولیت کیفری
۹۱	بخش پنجم: ادله اثبات در امور کیفری
۹۱	فصل اول - مواد عمومی

۹۲	فصل دوم - اقرار
۹۴	فصل سوم - شهادت
۱۰۱	فصل چهارم - سوگند
۱۰۱	فصل پنجم - علم قاضی
۱۰۳	بخش ششم: مسائل متفرقه

کتاب دوم: حدود

۱۰۹	بخش اول: مواد عمومی
۱۱۱	بخش دوم: جرایم موجب حد
۱۱۱	فصل اول - زنا
۱۱۴	فصل دوم - لواط، تفحیذ و مساحقه
۱۱۶	فصل سوم - قوادی
۱۱۷	فصل چهارم - قذف
۱۲۱	فصل پنجم - سبّ نبی
۱۲۲	فصل ششم - مصرف مسکر
۱۲۲	فصل هفتم - سرقت
۱۲۵	فصل هشتم - محاربه
۱۲۷	فصل نهم - بغی و افساد فی الارض

کتاب سوم: قصاص

۱۳۱	بخش اول: مواد عمومی
۱۳۱	فصل اول - اقسام و تعاریف جنایات
۱۳۴	فصل دوم - تداخل جنایات
۱۳۶	فصل سوم - شرایط عمومی قصاص
۱۴۱	فصل چهارم - راه‌های اثبات جنایت

۱۴۹.....	فصل پنجم - صاحب حق قصاص
۱۵۴.....	فصل ششم - شرکت در جنایت
۱۵۶.....	فصل هفتم - اکراه در جنایت
۱۵۹.....	بخش دوم: قصاص نفس
۱۶۱.....	بخش سوم: قصاص عضو
۱۶۱.....	فصل اول - موجب قصاص عضو
۱۶۳.....	فصل دوم - شرایط قصاص عضو
۱۶۹.....	بخش چهارم: اجرای قصاص
۱۶۹.....	فصل اول - موجب قصاص عضو
۱۷۱.....	فصل دوم - شرایط قصاص عضو
کتاب چهارم: دیات	
۱۷۹.....	بخش اول: مواد عمومی
۱۷۹.....	فصل اول - تعریف دیه و موارد آن
۱۸۰.....	فصل دوم - ضمان دیه
۱۸۱.....	فصل سوم - راه‌های اثبات دیه
۱۸۳.....	فصل چهارم - مسئول پرداخت دیه
۱۸۹.....	فصل پنجم - مهلت پرداخت دیه
۱۹۰.....	فصل ششم - موجبات ضمان
۲۰۳.....	فصل هفتم - تداخل و تعدد دیات
۲۰۷.....	بخش دوم: مقادیر دیه
۲۰۷.....	فصل اول - دیه نفس
۲۰۹.....	فصل دوم - قواعد عمومی دیه اعضا
۲۱۳.....	فصل سوم دیه مقدر اعضا

۲۱۳.....	مبحث اول - ديه مو.....
۲۱۶.....	مبحث دوم - ديه چشم.....
۲۱۷.....	مبحث سوم - ديه بينى.....
۲۱۸.....	مبحث چهارم - ديه لاله گوش.....
۲۱۹.....	مبحث پنجم - ديه لب.....
۲۲۱.....	مبحث ششم - ديه زبان.....
۲۲۲.....	مبحث هفتم - ديه دندان.....
۲۲۵.....	مبحث هشتم - ديه گردن.....
۲۲۶.....	مبحث نهم - ديه فك.....
۲۲۷.....	مبحث دهم - ديه دست و پا.....
۲۲۹.....	مبحث يازدهم - ديه ستون فقرات، نخاع و نشيمنگاه.....
۲۳۱.....	مبحث دوازدهم - ديه دنده و ترقوه.....
۲۳۲.....	مبحث سيزدهم - ديه ازاله بكارت و افضا.....
۲۳۴.....	مبحث چهاردهم - ديه اندام تناسلى و بيضه.....
۲۳۶.....	مبحث پانزدهم - ديه پستان.....
۲۳۶.....	فصل چهارم - قواعد عمومى ديه منافع.....
۲۳۷.....	فصل پنجم - ديه مقرر منافع.....
۲۳۷.....	مبحث اول - ديه عقل.....
۲۳۹.....	مبحث دوم - ديه شنوايى.....
۲۴۰.....	مبحث سوم - ديه بينايى.....
۲۴۱.....	مبحث چهارم - ديه بويائى.....
۲۴۱.....	مبحث پنجم - ديه چشايى.....
۲۴۲.....	مبحث ششم - ديه صوت و گويائى.....

۲۴۳	مبحث هفتم - دیه سایر منافع
۲۴۴	فصل ششم - دیه جراحات
۲۴۸	فصل هفتم - دیه جنین
۲۵۰	فصل هشتم - دیه جنایت بر میت
۲۵۳	مصوب ۱۳۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی
	کتاب پنجم: تعزیرات
۲۵۵	فصل اول - جرایم ضد امنیت داخلی و خارجی کشور
۲۵۹	فصل دوم - اهانت به مقدسات مذهبی و سوء قصد به مقامات داخلی
۲۶۰	فصل سوم - سوء قصد به مقامات سیاسی خارجی
۲۶۱	فصل چهارم - تهیه و ترویج سکه قلب
۲۶۲	فصل پنجم - جعل و تزویر
۲۶۹	فصل ششم - محو یا شکستن مهر و پلمپ و سرقت نوشته ها از اماکن دولتی
۲۷۰	فصل هفتم - فرار مجبوسین قانونی و اخفای مقصرین
۲۷۴	فصل هشتم - غصب عناوین و مشاغل
۲۷۵	فصل نهم - تخریب اموال تاریخی، فرهنگی
۲۸۰	فصل دهم - تقصیرات مقامات و مأمورین دولتی
۲۸۵	فصل یازدهم - ارتشا و ربا و کلاهبرداری
۲۸۸	فصل دوازدهم - امتناع از انجام وظایف قانونی
۲۸۹	فصل سیزدهم - تعدیات مأمورین دولتی نسبت به دولت
۲۹۳	فصل چهاردهم - تمرد نسبت به مأمورین دولت
۲۹۳	فصل پانزدهم - هتک حرمت اشخاص
۲۹۴	فصل شانزدهم - اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرایم
۲۹۴	فصل هفدهم - جرایم علیه اشخاص و اطفال

فصل هجدهم - جرایم ضد عفت و اخلاق عمومی.....	۳۰۱
فصل نوزدهم - جرایم بر ضد حقوق و تکالیف خانوادگی.....	۳۰۵
فصل بیستم - قسم و شهادت دروغ و افشای سر.....	۳۰۹
فصل بیست و یکم - سرقت و ربودن مال غیر.....	۳۰۹
فصل بیست و دوم - تهدید و اکراه.....	۳۱۵
فصل بیست و سوم - ورشکستگی.....	۳۱۶
فصل بیست و چهارم - خیانت در امانت.....	۳۱۷
فصل بیست و پنجم - احراق و تخریب و اتلاف اموال و حیوانات.....	۳۱۸
فصل بیست و ششم - هتک حرمت منازل و املاک غیر.....	۳۲۲
فصل بیست و هفتم - افترا و توهین و هتک حرمت.....	۳۲۵
فصل بیست و هشتم - تجاهر به استعمال مشروبات الکلی و قماربازی و ولگردی.....	۳۲۷
فصل بیست و نهم - جرایم ناشی از تخلفات رانندگی.....	۳۳۱
(الحاقی مورخه ۱۳۸۸/۳/۵ مصوب مجلس شورای اسلامی و تأیید	
شورای نگهبان مورخه ۱۳۸۸/۳/۲۰).....	۳۳۷
قانون جرایم رایانه‌ای.....	۳۳۷
بخش یکم: جرایم و مجازات‌ها.....	۳۳۹
فصل یکم - جرایم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی.....	۳۳۹
مبحث یکم - دسترسی غیر مجاز.....	۳۳۹
مبحث دوم - شنود غیر مجاز.....	۳۴۱
مبحث سوم - جاسوسی رایانه‌ای.....	۳۴۰
فصل دوم - جرایم علیه صحت و تمامیت داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی.....	۳۴۲
مبحث یکم - جعل رایانه‌ای.....	۳۴۲
مبحث دوم - تخریب و اختلال در داده‌ها یا سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی.....	۳۴۳

۳۴۴	فصل سوم - سرقت و کلاهبرداری مرتبط با رایانه
۳۴۵	فصل چهارم - جرایم علیه غفلت و اخلاق عمومی
۳۴۷	فصل پنجم - هتک حیثیت و نشر اکاذیب
۳۴۸	فصل ششم - مسئولیت کیفری اشخاص
۳۵۳	فصل هفتم - سایر جرایم
۳۵۴	فصل هشتم - تشدید مجازات‌ها
۳۵۷	بخش دوم: آیین دادرسی
۳۵۷	فصل یکم - صلاحیت
۳۵۹	فصل دوم - جمع‌آوری ادله الکترونیکی
۳۵۹	مبحث اول - نگهداری داده‌ها
۳۶۰	مبحث دوم - حفظ فوری داده‌های رایانه‌ای ذخیره‌شده
۳۶۱	مبحث سوم - ارائه داده‌ها
۳۶۱	مبحث چهارم - تفتیش و توقیف داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی
۳۶۴	مبحث پنجم - شنود محتوای ارتباطات رایانه‌ای
۳۶۵	فصل سوم - استناد پذیری ادله الکترونیکی
۳۶۷	بخش سوم: سایر مقررات
	قانون استفساریه نسبت به کلمه اهانت، توهین و یا هتک حرکت مندرج در
	مقررات جزایی مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸)، (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و
۳۶۹	بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات
۳۶۹	موضوع استفسار
۳۷۰	نظر مجلس
۳۷۱	قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشا و اختلاس و کلاهبرداری
۳۸۰	قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۶۷/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام

فصل اول - تخلفات و تعزیرات مربوطه.....	۳۸۰
فصل دوم - تخلفات بخش دولتی.....	۳۹۱
فصل سوم - تشکیلات تعزیرات حکومتی بخش دولتی.....	۳۹۳
فصل چهارم - تشکیلات تعزیرات حکومتی بخش غیردولتی.....	۳۹۴
فصل پنجم - اصلاحات قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۵۹/۴/۱۳ شورای انقلاب.....	۳۹۵
فصل ششم - سایر مقررات.....	۳۹۵
قانون اصلاح قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۶۷/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام.....	۳۹۷
قانون مجازات خودداری از کمک به مصدومین و رفع مخاطرات جانی مصوب ۱۳۵۴/۳/۵.....	۴۰۰
قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵/۴/۱۶ با کلیه اصلاحات بعدی.....	۴۰۲
قانون الحاق یک ماده به عنوان ماده (۵۶۶) مکرر به کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵.....	۴۱۴
قانون رسیدگی به تخلفات و جرایم در آزمون‌های سراسری.....	۴۱۶
قانون سقط درمانی.....	۴۲۲
قانون مبارزه با قاچاق انسان.....	۴۲۳
قانون مجازات اخلاک‌گران در نظام اقتصادی کشور.....	۴۲۷
قانون مجازات استفاده غیرمجاز از عناوین علمی.....	۴۳۱
قانون مجازات اشتغال به حرفه کاریابی و مشاوره شغلی بدون داشتن پروانه کار.....	۴۳۳
قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت‌های غیرمجاز می‌نمایند.....	۴۳۵
قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر و الحاق موادی به آن	
مصوب ۱۳۷۶/۸/۱۷ با اصلاحات سال ۱۳۸۹.....	۴۴۳

قانون مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و دارندگان سلاح و مهمات	
غیر مجاز شماره ۱۲۸/۳۹۷۴۷۵ - ۱۳۹۰/۶/۲۸.....	۴۶۹
فصل اول - کلیات	۴۶۹
فصل دوم - سلاح و مهمات	۴۷۰
فصل سوم - اقلام و مواد تحت کنترل	۴۷۳
فصل چهارم - تشدید و تخفیف مجازات ها	۴۷۵
فصل پنجم - سایر مقررات	۴۷۶

مقدمه

پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران و تأکید رهبران انقلاب، به‌ویژه حضرت امام خمینی (ره) و نیز اصل چهارم قانون اساسی مبنی بر اسلامی شدن کلیه قوانین، اصلاح قوانین کیفری عرفی مطابق با موازین اسلامی، به عنوان یکی از دغدغه‌های اصلی تقنینی نظام جمهوری اسلامی مطرح گردید. در همین راستا، قوانینی چون قانون حدود و قصاص (مصوب ۱۳۶۱/۶/۳)، قانون راجع به مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۶۱/۷/۲۱)، قانون دیات (مصوب ۱۳۶۱/۹/۲۴) و قانون تعزیرات (مصوب ۱۳۶۲/۵/۱۸) براساس اصل ۸۵ قانون اساسی، از سوی کمیسیون امور قضایی مجلس شورای اسلامی به طور آزمایشی به تصویب رسید. پس از گذشت نزدیک به ۹ سال از اجرای قوانین مزبور در نظام کیفری جمهوری اسلامی، به تدریج ایرادات حقوقی و قضایی این قوانین چهره بر کارشناسان گشود و لزوم تهیه قانونی منطبق با موازین اسلامی و درعین حال

منطبق با شرایط زمان و مکان کشور، به وضوح احساس گردید. بر همین اساس، در سال ۱۳۷۰ قانون مجازات اسلامی در چهار باب، مشتمل بر کلیات، حدود، قصاص و دیات، مجدداً به صورت آزمایشی و براساس اصل ۸۵ قانون اساسی به تصویب کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس رسید. پنج سال بعد در سال ۱۳۷۵، همزمان با تمدید مدت آزمایشی این قانون، کتاب تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده نیز به قانون مزبور افزوده شد، با این تفاوت که کتاب اخیر، به صورت دائمی در صحن علنی مجلس مورد تصویب نمایندگان قرار گرفت.

براین اساس، قانون مزبور طی سال‌های گذشته، به عنوان قانون مرجع جزایی جمهوری اسلامی ایران مورد استناد دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری شناخته شد و طی این مدت مورد نقد و بررسی فقهاء، اساتید دانشگاه، قضات و حقوقدانان متعدد با سلايق مختلف قرار گرفت. هویدا شدن خلأهای حقوقی و نقایص قضایی قانون مزبور، در کنار ضرورت تهیه قانونی دائمی - و نه آزمایشی - موجب شد تا مجلس شورای اسلامی از سال ۱۳۸۵ به جای تمدید پنج ساله یا ده ساله قانون مجازات اسلامی، به تمدید یکساله این قانون روی آورد تا از این رهگذر، قوه قضائیه را براساس اصل ۱۵۸ قانون اساسی ملزم به ارائه لایحه جامع مجازات اسلامی نماید.

با جدی‌تر شدن مطالبه مجلس شورای اسلامی از قوه قضائیه مبنی بر ارائه هرچه سریع‌تر لایحه جامعی راجع به مجازات‌های اسلامی، در آبان ماه ۱۳۸۶،

قوه قضائیه متن اولیه و ویرایش نشده قانون مجازات اسلامی را به هیئت وزیران ارسال کرد و هیئت وزیران در تاریخ ۱۳۸۶/۸/۲۰ آن را به تصویب رسانده و به مجلس شورای اسلامی ارسال نمود. مجلس شورای اسلامی نیز با تصویب کلیات لایحه در ۱۳۸۷/۶/۱۹ آن را جهت تصویب آزمایشی به کمیسیون قضایی و حقوقی ارجاع داد. در این میان، مرکز پژوهش‌های مجلس، با استفاده از اسانید برجسته حوزه و دانشگاه، در اقدامی موازی، متن پیشنهادی به عنوان کتاب کلیات قانون مجازات اسلامی تهیه نمود تا پیشاپیش مجلس را در تصویب قانون نهایی مجازات اسلامی یاری رساند.

کمیسیون قضایی و حقوقی هم با استفاده از کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس در جلسات خود، لایحه مجازات اسلامی را با تلفیق نظرات قوه قضائیه و مرکز پژوهش‌ها، در بهار ۱۳۸۸ به تصویب رساند که رئیس مجلس شورای اسلامی طی نامه شماره ۱۰/۱۹۵۶۴/د مورخ ۱۳۸۸/۰۴/۲۷ به طور غیررسمی برای اظهارنظر نهایی، به شورای محترم نگهبان ارسال نمود و شورای محترم نگهبان نیز لایحه مزبور را طی جلسات متعدد بررسی و نتیجه را طی نامه‌های شماره ۸۸/۳۰/۳۶۵۵۹ مورخ ۸۸/۸/۲۷ و ۸۸/۳۰/۳۶۸۹۷ مورخ ۸۸/۱۰/۲ به مجلس شورای اسلامی منعکس کردند. متعاقباً ریاست محترم مجلس شورای اسلامی طی نامه شماره ۱۲۷/۵۰۷۸۷ مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۰۹ به طور رسمی لایحه مزبور را برای اظهارنظر به شورای محترم نگهبان ارسال نمود که با اظهارنظر آن

شورا و نیز اصلاحیه‌های مجلس در نهایت در تاریخ ۱۳۹۲/۲/۱۱ به تأیید نهایی شورای محترم نگهبان رسید و لباس قانون بر تن کرد.

تصویب قانون جدید مجازات اسلامی و لازم‌الاجرا شدن آن ما را بر آن داشت جهت پاسخ به نیاز مبرم جامعه حقوقی و دانشگاهی کشور از جمله قضات، وکلا، اساتید و دانشجویان رشته‌های حقوق و فقه و همچنین داوطلبان شرکت در آزمون‌های تحصیلات تکمیلی و نیز کانون وکلا و قضاوت اقدام به انتشار این مجموعه نماییم. لازم به ذکر است که در این مجموعه علاوه بر قانون جدید مجازات اسلامی جهت سهولت دسترسی عزیزان، کتاب پنجم مجازات اسلامی با اعمال اصلاحات جدید به همراه برخی قوانین خاص مهم کیفری نیز آورده شده است که امید است مورد توجه جامعه حقوقی و دانشگاهی قرار گیرد.